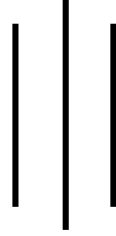

नेपाली प्रेसमा अपाङ्गता
नेपाली राष्ट्रिय दैनिकहरूमा अपाङ्ग सम्बन्धी समाचारले
पाएको प्राथमिकताको सन्दर्भमा

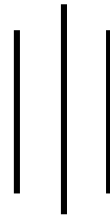
Disability in Nepali Press

Priority of News about Disabled Carried by National Daily Newspapers

त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा समाजशास्त्र संकाय तर्फ
पत्रकारिता तथा आमसंचार केन्द्रीय विभाग रत्नराज्य लक्ष्मी क्याम्पस
स्नातकोत्तर तह द्वितीय वर्ष पत्रकारिता
विषयका लागि तयार पारिएको

शोधपत्र

२०६४

शोधकर्ता

साबित्री श्रेष्ठ

त्रि.वि.दर्ता नं. ९६७५-९५

रोल नं. ३३३१

आफ्नो भनाई

 त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा समाजशास्त्र संकाय स्नातकोत्तर तह द्वितीय वर्ष रत्नराज्य लक्ष्मी क्याम्पस पत्रकारिता तथा आमसंचार केन्द्रीय विभाग पत्रकारिता विषय अन्तर्गत शोधका रुपमा प्रस्तुत शोधपत्र तयार पारिएको हो ।

यो शोधपत्र तयार गर्नका लागि विधि तथा हर समयमा प्राप्त परामर्श तथा सल्लाह प्रदान गर्नु हुने पत्रकारिता तथा आमसंचार केन्द्रीय विभाग रत्नराज्य लक्ष्मी क्याम्पसका उपप्राध्यापक श्री प्रबलराज पोखरेलज्युप्रति हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहन्छु । साथै पत्रकारिता तथा आमसंचारका अन्य विषयगत सम्पूर्ण प्राध्यापकहरूलाई पनि धन्यवाद गर्न चाहन्छु । अनुसन्धानका लागि सर्वेक्षण प्रश्नावली भरिदिनु हुने सम्पूर्ण संचारकर्मी तथा अपाङ्ग मित्रहरू प्रति आभार प्रकट गर्न चाहन्छु । यो शोध तयार गर्नको लागि उपयुक्त वातावरण तयारपारिदिनु हुने परिवारका सबै सदस्यहरूप्रति धन्यवाद दिन चाहन्छु । शोधकर्ता आफैँ अपाङ्ग भएको नाताले अपाङ्ग र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको हक, अधिकार, अपाङ्गता सम्बन्धी नीति, नियम, सुविधा र पहुँच, अपाङ्ग अधिकार पुर्नस्थापना र संचार जस्तो शक्तिशाली माध्यममा उनीहरूको सहभागिता र समावेशीकरण सम्बन्धमा यो शोध केन्द्रित गर्ने प्रयास गरिएको छ । नेपालमा रहेका करिब तीस लाख अपाङ्ग र यसप्रति राज्य, सम्बन्धीत निकाय तथा सरोकार राख्ने हरेक पक्ष जस्तै संचार, विभिन्न अपाङ्ग सम्बन्धी संघ संस्था, मानव अधिकारकर्मी तथा नागरिक समाजको अपाङ्ग सम्बन्धी भूमिकाका बारेमा पनि जान्ने उत्सुकताले यो शोध तयार गरिएको हो ।

यस शोधका लागि हरेक पक्ष तथा समयमा साथ र सहयोग दिने मित्र सरस्वती नेपालप्रति पनि धन्यवाद दिन चाहन्छु । विशेष सहयोगको लागि भाई देवाशिष मालाकार, बहिनी यशोधा खनाल, सन्तोषी नेपाल र श्री प्रणय लिम्बुप्रति पनि आभार प्रकट गर्न चाहन्छु । कम्प्यूटर टाइप गरी दिनुहुने किरण सेक्रेटिरियल सर्भिस परिवारप्रति पनि आभार प्रकट गर्न चाहन्छु । अन्ततः यो शोध तयार गर्न प्रत्यक्ष, अप्रत्यक्ष रुपमा सहयोग गर्नु हुने सम्पूर्ण अपाङ्गहरूमा समेत यो शोध समर्पित गर्न चाहन्छु । धन्यवाद !

शोधकर्ता

विषय सुची

<u>भाग - १</u>		
१	पृष्ठभूमि	१
१.१	अपाङ्ग समाचार र संचार माध्यम	९
२.	समस्या कथन	११
३.	अध्ययनको उद्देश्य	१४
४.	अध्ययन विधि	१६
४.१	अपाङ्ग र अपाङ्गता	१७
४.२	व्यक्तित्व सर्वे	१८
५.	अध्ययन महत्व	२०
६.	परिकल्पना	२१
७.	अध्ययन सीमा	२२
८.	स्थिरीकरण	२२
<u>भाग - २</u>		
९.	साहित्य समीक्षा	२४
९.१	शरीरिक अपाङ्गता	२५
९.२	दृष्टिविहित	२६
९.३	बहिरा	२६
९.४	सुस्त मनस्थिति	२६
९.५	बहुअपाङ्गता	२७
९.६	अपाङ्ग सम्बन्धी समाचार संकलनमा संचारकर्मीहरूले ध्यान दिनुपर्ने विषयवस्तु	२९
९.७	अपाङ्गताको परिभाषा	३१
९.८	अन्तरर्वाताको बन्दोवस्त	३१
९.९	अपाङ्गता भिन्नता र समान सहभागिता	३३
९.१०.	अपाङ्ग शिक्षा	३७
९.११	अपाङ्ग रोजगारी र समानता	३९
९.१२.	अध्ययनकर्ता/शोधकर्ताको सोचाई र गलत अवधारणा	३९

